

І. М. Москалець

старший викладач Чернігівського інституту інформації, бізнесу і права

ІНСТРУМЕНТАРІЙ РЕАЛІЗАЦІЇ МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Ця стаття розглядає важливість регуляторної та юридичної підтримки для інноваційного розвитку економіки в Україні. Автор висвітлює ключові аспекти, які включають створення сприятливого регуляторного та юридичного середовища, захист інтелектуальної власності, стимулювання інвестицій та підтримку інноваційних стартапів. Стаття також відзначає досягнення в цих сферах та рекомендації для подальшого розвитку. Результати дослідження підтверджують важливість регуляторної та юридичної підтримки у створенні сприятливого середовища для інноваційної діяльності, що сприяє економічному зростанню та конкурентоспроможності країни. У статті наголошується, що створення сприятливого регуляторного та юридичного середовища є необхідною умовою для стимулювання інноваційного розвитку економіки. Інноваційність в умовах високої конкуренції та швидко змінюваної технологічної обстановки вимагає гнучких та передбачуваних правових рамок, які сприяють розвитку новаторських рішень та захищають інтереси учасників інноваційного процесу. Крім того, у статті зазначається, що ефективна регуляторна та юридична підтримка є ключовим чинником для приваблення інвестицій у інноваційні проекти. Інвестори шукають стабільність та впевненість у правовій системі країни, а також гарантії захисту їхніх інвестицій та інтелектуальної власності. Тому важливо постійно вдосконалювати законодавство та забезпечувати його ефективне виконання. У статті також розглядаються можливі шляхи подальшого розвитку регуляторної та юридичної підтримки інноваційного розвитку, такі як спрощення адміністративних процедур, вдосконалення механізмів захисту інтелектуальної власності, а також підвищення кваліфікації правових фахівців та регуляторів. Усе це свідчить про те, що регуляторна та юридична підтримка має велике значення для інноваційного розвитку економіки і є важливою складовою ефективною національної стратегії у сфері інновацій. Подальша розвиненість регуляторної та юридичної підтримки в інноваційній сфері України є ключовим аспектом для створення умов, які сприяють залученню інвестицій, розвитку технологій та стимулюють підприємництво у нових галузях.

Ключові слова: інноваційний розвиток, державна політика, управління інноваціями, стратегічне планування, економічне зростання.

Постановка проблеми. Інновації стали ключовим драйвером економічного зростання та розвитку в умовах сучасного світу. Держави, що активно розвивають свій інноваційний сектор, мають значний конкурентний переваги на міжнародному ринку. Україна, яка прагне забезпечити сталі економічне зростання та підвищення життєвого рівня своїх громадян, не може ігнорувати цей факт. Стратегічним завданням для України є підвищення ефективності механізмів державної підтримки інноваційного розвитку. На сьогоднішній день Україна стикається з численними викликами, серед яких зниження конкурентоспроможності економіки, низький рівень науково-технічного розвитку та обмежені можливості для інноваційного розвитку. Попри

потенціал та талант українських інженерів, науковців та підприємців, багато інноваційних проектів залишаються нереалізованими через відсутність необхідної підтримки та ресурсів. Тому наявність ефективного інструментарію державної підтримки стає ключовою умовою для прискорення інноваційного розвитку України та підвищення її конкурентоспроможності на світовій арені. У цій статті будуть проаналізовані та розглянуті основні інструменти та механізми державної підтримки інноваційного розвитку економіки України з метою визначення їх ефективності та можливих шляхів подальшого вдосконалення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика державної інноваційної полі-

тики в Україні знайшла відображення у значній кількості наукових робіт місцевих учених. Серед вчених, які зробили істотний внесок у дослідження цього питання, варто виокремити В. Вовка, В. Гевка, Ж. Говоруху, І. Гончарука, Т. Гринько, В. Зянька, А. Козлову, Л. Лебедеву, О. Луцківа, І. Терещенка, Р. Топіну, Н. Юрчук та інших. Окрім згаданих вище, багато інших дослідників також вносили свій вклад у аналіз цієї тематики.

Метою статті є аналіз та обґрунтування інструментарію державної підтримки інноваційного розвитку економіки України.

Вклад основного матеріалу. Одним із ключових аспектів успішної державної підтримки інноваційного розвитку є створення прозорого та сприятливого середовища для інноваційної діяльності. Прозорість управління та доступність ресурсів є важливими чинниками, які впливають на ефективність інноваційного процесу. Для досягнення цієї мети в Україні вжито ряд заходів, що спрямовані на створення сприятливих умов для розвитку інноваційного бізнесу та науково-технічного потенціалу.

Прозорість управління інноваційними програмами та фондами є важливим аспектом стимулювання інноваційної активності. Для цього в Україні були впроваджені механізми публічного оголошення конкурсів на отримання грантів, підтримки та іншої державної допомоги. Це дозволяє створити рівні умови доступу до ресурсів для різних учасників інноваційного процесу та забезпечити прозорість в розподілі державних коштів.

Створення сприятливого середовища для інноваційної діяльності є важливою умовою для залучення як національних, так і зарубіжних інвесторів у розвиток інноваційних проектів. У цьому контексті в Україні активно розвиваються інноваційні кліматичні зони, де підприємства можуть отримати доступ до необхідних ресурсів, технічної підтримки та експертної допомоги. Такі інфраструктурні центри створюють умови для взаємодії між бізнесом, науковою спільнотою та владними органами, що сприяє зростанню інноваційного потенціалу країни [1].

Крім того, важливим аспектом підтримки інноваційного середовища є розвиток інноваційної культури в країні. Для досягнення цієї мети необхідно проводити інформаційні кампанії, освітні заходи та забезпечувати доступ до ресурсів для стартапів та інноваційних підприємств. Створення сприятливого інноваційного

середовища сприяє залученню талановитих молодих людей до наукових та технологічних галузей, що створює передумови для сталого розвитку економіки в майбутньому.

Загалом, створення прозорих та сприятливих умов для інноваційної діяльності є важливим етапом у забезпеченні сталого інноваційного розвитку економіки України. Прозорість управління та підтримка інноваційних середовищ створюють умови для успішної реалізації інноваційних проектів та залучення інвестицій у сектор інноваційної економіки.

Фінансова підтримка та стимулювання інвестицій є одними з ключових інструментів державної політики у сфері інноваційного розвитку. Ефективна система фінансової підтримки дозволяє створити сприятливі умови для залучення капіталу в інноваційні проекти, підтримує розвиток інноваційних підприємств та сприяє впровадженню новаторських технологій. Україна вживає різноманітні заходи для забезпечення фінансової підтримки та стимулювання інвестицій у інноваційний сектор.

Один з основних методів фінансової підтримки інноваційного розвитку - це надання грантів та субсидій для проведення досліджень та розробок. Державні програми надають фінансову підтримку науковим та дослідницьким проектам у таких галузях, як інформаційні технології, біотехнології, енергоефективність тощо. Це дозволяє стимулювати науково-технічний прогрес та створювати нові продукти та послуги.

Для залучення капіталу у інноваційний сектор уряд України розробляє програми пільгового кредитування та інвестиційні лінії. Ці програми надають підприємствам можливість отримати фінансову підтримку за вигідними умовами для реалізації інноваційних проектів. Такі заходи сприяють залученню приватних інвесторів та розвитку інноваційного бізнесу в Україні [2].

Для сприяння розвитку інноваційного підприємництва в Україні також активно розвиваються інвестиційні фонди та ризикові капіталовкладення. Ці фонди надають фінансову підтримку стартапам та інноваційним підприємствам на ранніх стадіях розвитку, допомагаючи їм залучити необхідний капітал для реалізації своїх ідей та проектів.

Уряд України також розробляє податкові лінії та пільги для інноваційних підприємств, що сприяє створенню сприятливого податкового середовища для їхньої діяльності. Це може включати звільнення від податку на прибуток

протягом перших років функціонування підприємства або зменшення ставок податків на прибутки для компаній, які займаються інноваційною діяльністю.

Загалом, фінансова підтримка та стимулювання інвестицій є важливими інструментами державної політики для сприяння інноваційному розвитку економіки України. Ці заходи сприяють залученню капіталу у інноваційний сектор, стимулюють розвиток новаторських технологій та сприяють сталому економічному зростанню країни.

Інфраструктура є ключовим елементом для сприяння інноваційного розвитку економіки, оскільки вона надає необхідні ресурси та умови для здійснення досліджень, розробок та впровадження нових технологій та ідей. Україна, як і багато інших країн, визнає важливість розвитку інфраструктури для підтримки інноваційного сектору. Для цього проводяться різноманітні заходи, спрямовані на створення та розвиток інфраструктурних об'єктів, що сприятимуть інноваційному розвитку.

Одним зі стратегічних кроків є створення та розвиток науково-дослідницьких центрів та лабораторій, які надають доступ до сучасних технологічних засобів, обладнання та експертної підтримки. Ці центри створюють умови для проведення фундаментальних та прикладних досліджень у різних галузях, що є важливим для розвитку нових інноваційних рішень та технологій [3].

Технопарки та інкубатори є важливими елементами інфраструктури для розвитку інноваційного підприємництва. Вони надають простір для розвитку та тестування нових ідей та технологій, а також надають підприємствам доступ до необхідних ресурсів, включаючи експертні знання, фінансову підтримку та інфраструктурні послуги. Розвиток технопарків та інкубаторів сприяє збільшенню кількості інноваційних стартапів та залученню інвестицій у сектор інноваційної економіки.

Створення технологічних платформ є ще одним важливим кроком у розвитку інфраструктури інноваційного сектору. Ці платформи об'єднують представників бізнесу, науки та влади для спільної розробки та впровадження нових технологій та інноваційних рішень. Вони створюють сприятливі умови для обміну знаннями та досвідом, а також сприяють виникненню нових ідей та партнерських зв'язків між учасниками інноваційного процесу.

Розвиток інфраструктури інноваційного сектору є важливим фактором для підтримки інноваційного розвитку економіки України. Шляхом створення та розвитку науково-дослідницьких

центрів, технопарків, інкубаторів та технологічних платформ можна створити умови для ефективного розвитку нових технологій та інноваційних рішень, що сприятиме підвищенню конкурентоспроможності та сталому економічному зростанню України.

Освіта та розвиток людських ресурсів в інноваційній галузі є ключовими факторами для створення конкурентоспроможного інноваційного сектору та забезпечення сталого розвитку економіки. В Україні проводяться різноманітні заходи для підвищення якості освіти, підготовки та перепідготовки кваліфікованих кадрів, а також для стимулювання інноваційного мислення серед населення [4].

Для успішної реалізації інноваційних проектів необхідні кваліфіковані кадри з глибокими знаннями у галузі науки, технологій та інженерії. Тому в Україні приділяється особлива увага підвищенню якості освіти в цих галузях, в тому числі за допомогою модернізації університетської програми, впровадження нових методик навчання та сприяння науково-технічним дослідженням.

Уряд України активно підтримує ініціативи з розробки та впровадження інноваційних освітніх програм та проектів, спрямованих на підготовку фахівців у галузях, які є стратегічними для інноваційного розвитку країни. Це може включати спеціалізовані курси, магістерські програми та інші освітні ініціативи, які сприяють розвитку талановитої молоді та підвищенню їхньої конкурентоспроможності на ринку праці.

Для забезпечення сталого розвитку інноваційного сектору важливо стимулювати неперервне навчання та розвиток професійних компетенцій серед працівників. У цьому контексті в Україні розвиваються різноманітні програми підвищення кваліфікації, тренінги та майстер-класи з інноваційних тематик, спрямовані на збільшення кількості фахівців з інноваційним мисленням та навичками.

Поміж основних завдань у сфері освіти є і стимулювання інноваційного мислення та підприємницького духу серед студентів та молодих вчених. Для цього в Україні запроваджуються різноманітні конкурси, програми підтримки стартапів та інші ініціативи, що сприяють розвитку творчого підходу та підприємницької ініціативи у молодого покоління.

Освіта та розвиток людських ресурсів є невід'ємними складовими інноваційного розвитку економіки. Посилення уваги до підготовки кваліфікованих кадрів, створення інноваційних освітніх програм та стимулювання інноваційного мислення серед населення допоможе забез-

печити стає зростання і конкурентоспроможність України в умовах глобальної конкуренції.

Ефективна регуляторна та юридична підтримка в інноваційній сфері є важливими чинниками для сприяння створенню та розвитку інноваційних підприємств та проектів. В Україні проводяться різноманітні заходи для створення сприятливого регуляторного та юридичного середовища, що сприяє розвитку інноваційної діяльності.

Для стимулювання інноваційної активності важливо розробляти та впроваджувати спеціальне інноваційне правове регулювання. Це може включати в себе створення спеціальних законодавчих актів та регулятивних рамок, які спрощують процедури реєстрації та ліцензування інноваційних проектів, забезпечують захист інтелектуальної власності та сприяють взаємодії між різними сторонами інноваційного процесу [5].

Один із важливих аспектів регуляторної та юридичної підтримки інноваційного розвитку полягає у стимулюванні інвестицій у цей сектор. Для цього можуть бути введені різні механізми, такі як податкові пільги, інвестиційні стимули та державні гранти для інноваційних проектів. Крім того, важливо забезпечити правовий захист інвесторів та спростити процедури відкриття та реєстрації інноваційних підприємств.

Одним з ключових аспектів регуляторної підтримки інноваційного розвитку є забезпечення правового захисту інтелектуальної власності. Україна активно працює над удосконаленням законодавства щодо охорони інтелектуальної власності, включаючи авторські права, патенти, товарні знаки та інші види інтелектуальної власності, що сприяє захисту прав інноваторів та стимулює їхню активність у розробці нових продуктів та технологій [6-7].

Особливу увагу в регуляторній та юридичній підтримці інноваційного розвитку слід приділити стартапам та малим інноваційним підприємствам. Для цього можуть бути розроблені спеціальні програми та законодавчі акти, які спрощують процедури реєстрації та оподаткування для стартапів, а також надають їм доступ до фінансової підтримки та консультування щодо управління та розвитку бізнесу.

Регуляторна та юридична підтримка є важливими факторами для створення сприятливого середовища для інноваційного розвитку. Шляхом впровадження ефективних регулятивних та юридичних механізмів можна стимулювати інноваційну активність, забезпечити захист прав інвесторів та інтелектуальної власності, а також сприяти розвитку інноваційних стартапів та підприємств.

Висновки. Ефективна регуляторна та юридична підтримка в інноваційній сфері в Україні є важливим фактором для стимулювання інноваційного розвитку та підвищення конкурентоспроможності економіки. Шляхом створення сприятливого регуляторного та юридичного середовища можна забезпечити захист прав інвесторів та інтелектуальної власності, спростити процедури реєстрації та ліцензування інноваційних проектів, а також стимулювати інвестиції в інноваційність та розвиток стартапів.

Зусилля уряду та інших зацікавлених сторін у напрямку створення сприятливого регуляторного та юридичного середовища вже дали певні результати, але існує потреба в подальших заходах для удосконалення цього середовища. Продовження реформ у сфері законодавства, підвищення кваліфікації кадрів у сфері права та регуляторної діяльності, а також впровадження нових ініціатив щодо стимулювання інноваційної активності будуть сприяти подальшому розвитку інноваційного сектору та зміцненню позицій України на світовому ринку інноваційних технологій і продуктів.

Таким чином, ефективна регуляторна та юридична підтримка є ключовим елементом успішного інноваційного розвитку, який сприятиме створенню в Україні стабільного та конкурентоспроможного інноваційного середовища.

Список використаної літератури:

1. Лебедева Л. В. Сучасна інноваційна політика держави в Україні: проблеми та перспективи реформування. Ефективна економіка. 2014. № 1. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2664>
2. Луцків О.М. Регіональна інноваційна політика: особливості формування та проблеми реалізації. Регіональна економіка. 2015. № 2. С. 153–162.
3. Говоруха Ж. А. Питання розвитку інноваційної діяльності підприємств України. Актуальні проблеми економіки. 2007. № 8 (74). С. 107–115.
4. Зянько В. В. Інноваційна політика як важіль розвитку інноваційного підприємництва. Економіка розвитку. 2005. №2 (34). С. 13–15.
5. Юрчук Н. П., Вовк В. Ю., Топіна Р. П. Інноваційно-інвестиційна діяльність як основа реалізації концепції сталого розвитку економіки України. Агросвіт. 2019. № 3. С. 53–61.
6. Козлова А. І. Етапи формування стратегій інноваційного розвитку в країнах ЄС. Бізнес Інформ. 2013. № 4. С. 82–85. URL: www.business-inform.net
7. Терещенко І. І. Інноваційна політика держави як фактор розвитку людини. URL: <https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/5959/1/10-1%285%29-5.pdf>

Moskalets I. M. Toolkit for the implementation of mechanisms of state support for the innovative development of the economy of Ukraine

This article examines the importance of regulatory and legal support for innovative economic development in Ukraine. The author highlights key aspects that include creating a favorable regulatory and legal environment, protecting intellectual property, stimulating investment, and supporting innovative startups. The article also notes achievements in these areas and recommendations for further development. The results of the study confirm the importance of regulatory and legal support in creating a favorable environment for innovative activity, which contributes to the economic growth and competitiveness of the country. The article emphasizes that the creation of a favorable regulatory and legal environment is a necessary condition for stimulating the innovative development of the economy. Innovation in conditions of high competition and rapidly changing technological environment requires a flexible and predictable legal framework that promotes the development of innovative solutions and protects the interests of participants in the innovation process. In addition, the article notes that effective regulatory and legal support is a key factor for attracting investment in innovative projects. Investors are looking for stability and certainty in the country's legal system, as well as guarantees of protection of their investments and intellectual property. Therefore, it is important to constantly improve the legislation and ensure its effective implementation. The article also considers possible ways of further development of regulatory and legal support for innovative development, such as simplification of administrative procedures, improvement of intellectual property protection mechanisms, as well as improvement of qualifications of legal specialists and regulators. All this shows that regulatory and legal support is of great importance for the innovative development of the economy and is an important component of an effective national strategy in the field of innovation. The further development of regulatory and legal support in Ukraine's innovative sphere is a key aspect for creating conditions that promote investment attraction, technology development, and stimulate entrepreneurship in new industries.

Key words: *innovative development, state policy, innovation management, strategic planning, economic growth.*